

AMENDEMENT

REGISTRATIENUMMER

Datum raad	10 oktober 2016
Agendapunt nummer	9
Onderwerp	Raadsvoorstel Extra Sociale Woningbouw
Aanhef	De raad van de gemeente Kaag en Braassem, in vergadering bijeen op 10 oktober 2016
Inhoud	De gemeenteraad van Kaag en Braassem: a) Vindt het van groot belang om bij de realisatie van extra sociale woningbouw een gedegen traject te volgen waarbij inwoners meepraten en meedenken aan de voorkant. b) Ziet die aanpak terug in het voorstel van de woningcorporaties. c) Besluit om aan het raadsbesluit een beslispunt 2 toe te voegen dat luidt: In te stemmen met het realiseren van het traject omgevingsparticipatie Extra Sociale Woningbouw Kaag en Braassem zoals voorgesteld door de woningcorporaties en opgenomen als onderdeel van dit amendement. Dit traject uit te voeren voor de vier gekozen locaties die onderzocht gaan worden. Dit traject ook uit te voeren voor de reservelocaties indien een van de gekozen locaties niet geschikt blijkt te zijn. Bijlage: traject omgevingsparticipatie ESW

Naam en ondertekening Fracties van CDA, SvKB, PRO, D66, LKB en VVD

Uitkomst raad	
Wel / niet in stemming	
Voor	
Tegen	
Afwezig	
Resultaat	

Traject Omgevingsparticipatie ESW Kaag en Braassem

De locaties voor extra sociale woningbouw in de gemeente Kaag en Braassem houden de gemoederen flink bezig. Ondanks alle goede intenties en vele contactmomenten met inwoners vanuit de gemeenteraad, college, dorpsraden en ambtenaren voelen veel belanghebbenden zich niet gehoord. Door het prille stadium van planvorming kunnen veel vragen die voor belanghebbenden van belang zijn niet beantwoord worden. Omdat nog slechts sprake is van een onderzoeksfase kan nog geen formeel bezwaar worden gemaakt, waardoor mensen het gevoel hebben dat er niet naar hun bezwaren wordt geluisterd. Tot slot wordt de discussie vertroebeld doordat steeds weer nieuwe locaties worden bedacht vanuit de hoop dat de locatie waar weerstand tegen bestaat kan komen te vervallen. Na tal van inspraakavonden en overleggen lijken emoties alleen maar verder op te lopen. Dit terwijl er tot nu aan toe alleen nog maar gesproken is over locaties die voor onderzoek aangewezen zullen worden en de daadwerkelijke onderzoeksfase nog moet beginnen.

Het proces tot nu toe

Voor inwoners is het proces tot nu toe verwarrend geweest door een veelheid aan loketten waar zij hun mening konden geven. Bij door het college georganiseerde bijeenkomsten, bij de 'Raad in de straat', bij de dorpsraden en soms bij door bewoners zelf georganiseerde bijeenkomsten. Wat de opbrengst van deze avonden is en wat er met hun inbreng in al deze platforms gaat gebeuren is veel belanghebbenden niet duidelijk. Belanghebbenden wisten soms niet van bijeenkomsten en hebben diverse bijeenkomsten moeten aflopen om hun zorgen te uiten. Het heeft bij sommigen geleid tot herhaling van argumenten, vermoeidheid en frustratie.

Het proces dat de afgelopen maanden is doorlopen heeft tot op heden vooral tegenspraak gefaciliteerd. De klassieke methode van de gemeente op de Bühne die ideeën presenteert brengt vooral inwoners samen die zich in hun individuele belang geraakt voelen. Voorstanders van het bouwen van nieuwe, betaalbare woningen, of geluiden vanuit het algemeen belang krijgen door de gekozen vorm weinig aandacht en worden snel overstemd door bezorgde of boze inwoners. Het algemeen belang komt steeds meer tegenover individuele belangen te staan. Partijen gaan steeds meer zenden en steeds minder luisteren naar elkaar. Op die manier wordt geen beroep gedaan op het denkvermogen van inwoners om tot creatieve oplossingen te komen en worden in veranderingen geen kansen gezien.

Die boze of bezorgde burgers grijpen elk loket aan om hun zorgen of boosheid te uiten, op ambtelijk niveau, naar het college en naar de gemeenteraad. De informatie en antwoorden die worden gegeven stellen niet gerust en geven ondanks de goede intenties niet het gevoel dat inwoners gehoord worden. Als op de ingezette weg van polarisatie wordt doorgegaan bestaat het risico dat belanghebbenden en de gemeente steeds meer tegenover elkaar komen te staan.

De ambitie van de gemeente

In het raadsakkoord heeft de gemeenteraad een duidelijke ambitie uitgesproken: *Geen inspraak aan de achterkant, maar invloed aan de voorkant.*

Dit betekent een andere manier van besturen. De invloed aan de voorkant vraagt daadwerkelijke participatie komt moet voortkomen uit participatie. Hiervoor moet men in gesprek met de inwoners en organisaties. Door interactief met inwoners in gesprek te gaan wordt de betrokkenheid bij het bestuur vergroot. De gemeente Kaag en Braassem wil buiten het gemeentehuis verbinding maken met de mensen. Een belangrijk doel hierbij is kennis en kunde van de samenleving te gebruiken. De gemeente wil dat haar besluiten inzichtelijk en controleerbaar tot stand komen. Daartoe moet de communicatie vanuit de gemeente tijdig, duidelijk en eenvoudig zijn.

Het is de kunst om een methode te vinden die een echte invulling geeft aan bovenstaande uitgangspunten uit het raadsakkoord. Het belangrijkste is daarbij om echt open te staan voor hetgeen inwoners zeggen en vinden. Dit vraagt om een open houding en laat geen ruimte aan van tevoren dichtgetimmerde plannen of randvoorwaarden. Het doel is alle goede ideeën vanuit de samenleving te gebruiken en de zorgen en bezwaren van inwoners waar dat kan weg te nemen.

Het Traject Omgevingsparticipatie

Nu het moment nadert dat de gemeenteraad daadwerkelijk locaties gaat aanwijzen voor onderzoek lijkt de tijd rijp om een voorstel te doen voor een methode om inwoners op een positieve manier te betrekken in de onderzoeksfase die start na het raadsbesluit. De methode die hier wordt voorgesteld heet **traject omgevingsparticipatie (TOP)** en geeft een concrete invulling aan de manier waarop inwoners en belanghebbenden in de volgende fase betrokken worden bij planontwikkeling. In deze methode worden op basis van een strak en helder proces met duidelijke spelregels de belanghebbenden nauw en interactief betrokken. De goede ideeën uit de samenleving worden gebruikt om de plannen beter en concreter te maken. Doel is niet om een plan te maken waar iedereen het mee eens is, het doel is het faciliteren van een open en transparant besluitvormingsproces.

Wat vraagt dit van de gemeente?

Om dit proces tot een goed einde te brengen is het noodzakelijk dat het Traject Omgevingsparticipatie goed georganiseerd en strak geregisseerd wordt. Daarbij is het van belang dat de spelregels klip en klaar zijn en strak wordt toegezien op het naleven van de spelregels. De inwoner wordt serieus genomen en elk geluid wordt gehoord. Uitnodigingen moeten tijdig de deur uit gaan en bijeenkomsten worden tot in de puntjes voorbereid en begeleid. De bijeenkomsten worden professioneel begeleid en geleid door 'neutrale' externe mensen die daar ervaring in hebben en bekwaam in zijn. De gemeentelijke regie wordt bewaakt door één projectleider die over mandaat en budget moet kunnen beschikken.

Wat vraagt dit van de woningcorporaties?

De woningcorporaties moeten aan het gehele traject deelnemen en net als de gemeente heel goed luisteren naar alle wensen, zorgen en ideeën van de inwoners. Zij moeten hun intenties omzetten in globale plannen die inwoners voldoende duidelijkheid geven over die zorgen en wensen. De woningcorporaties moeten tijd en geld steken in het Traject Omgevingsparticipatie.

Wat vraagt dit van de gemeenteraad?

Van belang is dat de gemeenteraad eerst de belanghebbenden aan het woord laat en ruimte geeft voor creativiteit. Dat kan alleen als de gemeenteraad de uitkomst niet aan de voorkant dichttimert via randvoorwaarden of uitgangspunten. Daarnaast is het van belang dat de gemeenteraad een heldere opdracht geeft aan het college en wacht tot het gehele traject is afgerond voor zij het politieke debat voert. Het Traject Omgevingsparticipatie is gedoemd te mislukken als gaandeweg dit traject nieuwe 'loketten' worden geopend voor inwoners. Bijvoorbeeld als de gemeenteraad opnieuw een eigen traject zoals het 'raad in straat' gaat doen. Dan is voor inwoners niet meer duidelijk bij wie ze terecht kunnen met hun zorgen en wensen. Het vraagt dus van de gemeenteraad dat zij besluit dat dit *het* traject is dat gevolgd gaat worden voor de aangewezen locaties en geen ruimte biedt voor parallelle processen. Gemeenteraadsleden zijn van harte welkom bij alle bijeenkomsten om te luisteren. Het politieke debat en oordeelsvorming vinden pas plaats in de gemeenteraad nadat het eindresultaat is opgeleverd.

Hieronder wordt schematisch weergegeven wat het Traject omgevingsparticipatie inhoudt. Hier uit wordt duidelijk wat er gebeurt, in welke volgorden, wie betrokken zijn en welke spelregels er gelden.

Traject Omgevingsparticipatie

	Fase	Trajectonderdeel
1	Besluit gemeenteraad te onderzoeken locatie	De gemeenteraad neemt een besluit om een locatie aan te wijzen tot onderzoekslocatie en geeft het college opdracht tot een traject omgevingsparticipatie voor de betreffende locatie.
2	Openbare aankondiging startmarkt	Via openbare media wordt aangekondigd dat er een startmarkt wordt georganiseerd voor de betreffende locatie. Op deze startmarkt is elke inwoner of belanghebbende welkom die zijn bijdrage wil leveren of zijn mening wil doen. De aankondiging van de startmarkt vindt tijdig plaats (tenminste 14 dagen voor de bijeenkomst) via diverse communicatiekanalen waaronder een duidelijke aankondiging in de lokale media. De aankondiging gebeurt dusdanig breed dat elke potentieel geïnteresseerde hiervan op de hoogte kan zijn.
3	De startmarkt	Tijdens de startmarkt proberen we een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de wensen en zorgen die leven bij inwoners en belanghebbenden ten aanzien van de voorliggende locatie. Ook wordt in kaart gebracht welke argumenten mensen zien voor het project, maar ook wel argumenten er leven tegen het project. Dit gebeurt als volgt: • Elke bezoeker van de startmarkt wordt geregistreerd met naam en contactgegevens. Hiermee wordt verzekerd dat een goede terugkoppeling plaats kan vinden en gecommuniceerd kan worden met iedereen die aanwezig was. Aan elke bezoeker wordt ook gevraagd vanuit welke rol/belang hij of zij de bijeenkomst bezoekt (bijvoorbeeld direct omwonende). • De bijeenkomst heeft het karakter van een markt waarin informatie wordt gehaald en gedeeld. Er is geen spreker, geen podium en er zijn geen klassieke insprekerstaferelen. • Tijdens de bijeenkomst wordt gevraagd welke argumenten mensen hebben tegen het project, maar ook welke argumenten mensen hebben voor het project. Alle genoemde argumenten worden geregistreerd. • Tevens wordt bezoekers gevraagd welke zorgen en wensen zij hebben die zij mee willen geven. Voor de startmarkt gelden een aantal spelregels: • <i>De bijeenkomsten zijn openbaar. Iedereen is welkom en wat er gebeurt mag iedereen weten.</i> • <i>De bijeenkomsten zijn voor inwoners en belanghebbenden. Iedereen is welkom, maar wel als individu. Er is dus geen rol voor dorpsraden of de raadsfracties. Er wordt in deze bijeenkomsten geen politiek bedreven, het woord is aan de inwoners. Uiteraard zijn gemeenteraadsleden en leden van de dorpsraden als toehoorder van harte welkom!</i> • <i>We blijven bij het onderwerp. De bijeenkomst is qua onderwerp beperkt tot de betreffende locatie. De</i>

		<i>bijeenkomsten zijn niet bedoeld om suggesties te verzamelen voor nieuwe of andere locaties. Wie tegen deze locatie is geeft zijn argumenten tegen deze locatie in plaats van de argumenten voor een andere locatie.</i> • <i>Van de bijeenkomsten wordt een duidelijk verslag gemaakt waarin alle geuite opmerkingen, zorgen en wensen worden opgenomen. Alle aanwezigen ontvangen enige tijd na de bijeenkomst dit verslag. Kortom: Van wat er wordt gezegd gaat niets verloren.</i> • <i>De startbijeenkomst wordt pas georganiseerd nadat duidelijk is geworden dat bodemverontreiniging de ontwikkeling van de betreffende locatie niet in de weg staat.</i>
4	Het creatief atelier	In deze sessie wordt nadrukkelijk gezocht naar creatieve oplossingen voor problemen en zorgen die aanwezigen op de startmarkt hebben geuit. Daarnaast wordt onderzocht welke kansen het project zou kunnen bieden. In de bijeenkomst ligt het accent op oplossen en kansen. De bijeenkomst wordt vormgegeven in de vorm van een brainstorm en daartoe worden een of meerdere groepen samengesteld met een groepsgrootte die maakt dat iedereen goed aan bod komt. Ook van deze bijeenkomst wordt een verslag gemaakt wat alle aanwezigen ontvangen. Spelregels: • <i>Geregistreeerde bezoekers van de startmarkt krijgen een uitnodiging om deel te nemen aan dit creatief atelier.</i> • <i>Argumenten voor en tegen het project worden niet herhaald tijdens deze sessie. Die zijn immers al in de startbijeenkomst aan de orde gekomen.</i>
5	De professionals gaan aan de slag	Op basis van de input uit de startbijeenkomst en het creatief atelier gaan de professionals van gemeente en de woningcorporatie aan de slag met het uitwerken van een plan voor de betreffende locatie. Het plan wordt stedenbouwkundig uitgewerkt op hoofdlijnen, dat betekent dat bijvoorbeeld: • Inzichtelijk gemaakt wordt hoe groot en hoog de bouwblokken worden. • Hoe het parkeren wordt opgelost. • Waar groen en openbare ruimte komt en welke blokken worden bebouwd. • Wat voor type woningen worden gebouwd (appartementen of eengezinswoningen). <i>De plannen zijn nog niet uitgewerkt door een architect en dus niet op detailniveau! De gemeente maakt met de corporaties een plan en probeert daarbij zoveel mogelijk wensen te verwerken, maar dit zal niet altijd technisch of financieel mogelijk zijn. In dat geval wordt helder verwoord waarom niet.</i>

6	De terugkoppelmarkt: Checken en finetunen	Iedereen die aanwezig is geweest op de startmarkt ontvangt een uitnodiging voor de terugkoppelmarkt. Wanneer de terugkoppelmarkt plaats kan vinden hangt af van de doorlooptijd die nodig is voor alle onderzoeken en om een plan te maken. Bij een ingewikkelde locatie kan het langer duren dan bij een simpele locatie. De bij de startbijeenkomst geregistreerde bezoekers worden daarover geïnformeerd en weer tijdig uitgenodigd voor de terugkoppelbijeenkomst. • Tijdens deze bijeenkomst worden de globaal uitgewerkte stedenbouwkundige plannen gepresenteerd en toegelicht. • Voor elk bezwaar of zorg wordt aangegeven hoe dit element al dan niet is meegenomen in het plan. • Er wordt uitgelegd waar wel iets mee gedaan is en waar niet iets mee is gedaan en waarom dan niet. • Elk vorm van inspraak of meedenken wordt serieus genomen en elke bezoeker krijgt daarmee een terugkoppeling op zijn inbreng. Ook deze bijeenkomst heeft het karakter van een markt, er vinden geen groepsdiscussies plaats. Uiteraard krijgen de bezoekers de kans om vragen te stellen, te reageren en suggesties te doen om de plannen verder te verbeteren. De plannen kunnen hier door de gemeente en de corporatie nog op aangepast worden. Ook van deze bijeenkomst wordt een verslag gemaakt wat alle aanwezigen ontvangen.
7	Oplevering Trajectverslag Omgevingsparticipatie	Het eindresultaat van het traject is het Trajectverslag Omgevingsparticipatie. Dit verslag omvat: • Een overzicht van alle argumenten voor en alle argumenten tegen het projecten voorzien van een reactie. • Een overzicht van alle geuite wensen, suggesties en zorgen voorzien van een reactie en/of oplossing. • Een globaal uitgewerkt stedenbouwkundig plan. • Verslagen van de drie bijeenkomsten Het trajectverslag is openbaar en wordt toegezonden aan alle bezoekers van de bijeenkomst en wordt door het college aangeboden aan de gemeenteraad.
8	Projectbesluit Gemeenteraad	Met alle overige onderzoeksresultaten en het Trajectverslag Omgevingsparticipatie beschikt de gemeenteraad over alle belangrijke ingrediënten om een besluit te kunnen nemen over het al dan niet definitief uitvoeren van het project. Uiteraard staat het belanghebbenden vrij om alsnog of opnieuw in te spreken bij de gemeenteraad, maar nieuwe argumenten zou dit niet meer mogen opleveren. Voordeel van dit traject is dat inwoners en belanghebbenden door het traject omgevingsparticipatie daadwerkelijk aan de voorkant invloed hebben kunnen uitoefenen, waardoor ruimtelijke procedures vervolgens voortvarend uitgevoerd kunnen worden.

Schematisch overzicht Traject Omgevingsparticipatie

